

Motion till riksdagen 2013/14:Sf394

av Finn Bengtsson (M)

Ge utlandsfödda en bättre chans till arbete i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om en översyn av möjligheterna att utvidga satsningen på s.k. nystartszoner.

Motivering

Även om arbetslöshet alltid har varit och fortfarande är ett problem för Sverige, så är inte arbetslöshet för många ett särskilt långvarigt problem utan en kortare period i ens liv. Riktiga problem med arbetslöshet kan hänföras till några få grupper, som yngre med låg utbildning och/eller erfarenhet, äldre, funktionsnedsatta och utlandsfödda – nästan alltid utomeuropeiskt födda.

Dessa grupper beräknas för nästa år utgöra 2/3 av de arbetslösa, varav ökningen av arbetslösa under de senaste åren helt och hållet för människor ur dessa grupper (källa: Arbetsförmedlingens prognos i juni 2013). Även om på sikt den demografiska utvecklingen i vårt land kommer att kräva ett stort arbetskraftsbehov, varur den kloka omedelbart inser att invandringen till Sverige är en omistlig del i att kunna trygga detta behov av arbetskraft, så växer för tillfället arbetskraften mer än vad antalet lediga arbeten kan erbjuda. Den ökning av arbetskraften som vi ser både i år och nästa år är i huvudsak bestående av de med utlandsfödd bakgrund. Då all framgångsrik integrationspolitik bygger på att utlandsfödda så snabbt som möjligt kommer in i och etablerar sig på den svenska arbetsmarknaden, kan vi glädjas åt den långa rad av både allmänna och specifika jobbskapande reformer som alliansregeringen vidtagit till trots för ett internationellt svårt ekonomiskt läge som också drabbar vår arbetsmarknad negativt. Till de specifika insatserna hör bland annat så kallade instegsjobb som idag sysselsätter cirka 3 000 personer med utländsk bakgrund och som ger arbetsgivarna generösa anställningsvillkor på statens bekostnad.

Fel! Okänt namn på

Till dessa reformer har alliansregeringen aviserat att man ska bygga ut stödet för utlandsfödda i statsbudgeten för 2013/14 för att ytterligare underlätta för utlandsfödda att komma in på den svenska arbetsmarknaden genom inrättandet av så kallade nystartszoner. Dessa utgörs av ett eller flera ”Small Area Market Statistics (SAMS)”-områden, som tillsammans har 4 000 eller fler invånare och där följande gäller befolkningen i åldersgruppen 20–64 år: området tillhör de nedersta tre procenten av samtliga aggregerade områden vad avser andelen sysselsatta samt de översta tre procenten vad avser andelen utan gymnasieexamen och andelen som får långvarigt försörjningsstöd. Vilka områden som ska utgöra nystartszoner beslutas vart femte år. Företag i nystartszonerna får göra avdrag vid beräkningen av socialavgifterna. Helt avdrag får göras under fem år och därefter halvt avdrag under två år. Avdraget begränsas till att avse avgifter som betalas på en bruttolön om ett halvt inkomstbasbelopp per månad och person. En förutsättning för avdrag är dock att företaget sysselsätter färre än 50 personer och att nettoomsättningen eller balansomslutningen uppgår till högst 80 miljoner kronor. Det ska också vara fråga om arbete utfört vid ett fast driftställe i en nystartszon. Vidare ska minst en fjärdedel av den arbetade tiden ha utförts av personer som är bosatta i en nystartszon (källa: Finansdepartementet).

Alla dessa insatser är utmärkta och nödvändiga. Men det är möjligt att man kan gå ännu längre i ambitionen att underlätta för utlandsfödda att komma in på svensk arbetsmarknad genom att hämta inspiration från framgångsrika exempel i bland annat USA, Storbritannien och Tyskland. Här handlar det om att fokusera på var och en av de utlandsföddas särart för hur de är vana att arbeta och etablera företagande. Inte primärt med ett geografiskt område som utgångspunkt, utan med individerna som utgångspunkt var de än befinner sig i landet. Det handlar då i dessa exempel om stöd för företagande på mikro-nivå. En uppföljning av somalier i Minnesota visade att de snabbt kunde starta en imponerande mängd små företag som de huvudsakligen drev själva och försörjde sig på utan krav på att först etablera sig i ett befintligt inhemskt nätverk för att på så sätt komma in i på en genomreglerad arbetsmarknad. Detta var möjligt att åstadkomma i USA, men knappast i Sverige på grund av en så stor mängd komplicerade regler som har vällovliga syften men som på inget sätt underlättar, hjälper och stödjer många som är utomeuropeiskt födda och vill in på den svenska arbetsmarknaden. Till dessa komplicerade arbetsmarknadsregler kan läggas våra generösa många olika bidrags- och understödssystem som också de har vällovliga syften men som i fallet med utlandsfödda som försörjer sig på dessa och vill in på den svenska arbetsmarknaden genom exempelvis mikroföretagande finner att trösklarna för detta är alltför stora och därför blir inlåsta i bidragsförsörjning snarare än egenförsörjning.

För att ytterligare underlätta utlandsföddas etablering på arbetsmarknaden har man i Storbritannien och Tyskland infört bolagsformer som kan sägas vara ett mellanting mellan att vara anställd och driva företag. Exemplet på detta i Storbritannien kallas ”Sole Trader” och i Tyskland ”Ich AG”, vilket antyder att det just handlar om att nyinvandrade med erfarenheter från fungerande småföretagskulturer från sina hemländer erbjuds möjlighet att fortsätta med dessa utan att slaviskt tvingas följa det regelverk som gäller för vanligt

Fel! Okänt namn på

etablerade inhemska större företag. Så visar också dessa länder på bättre möjligheter för utlandsfödda att komma in på deras arbetsmarknader än som förhållandet är i Sverige idag.

Till skillnad från många övriga länder har Sverige också haft en olycklig utveckling att förringa behovet av jobb även för lågkvalificerad arbetskraft. Den nuvarande oppositionen har framförallt varit drivande att i det närmaste vilja utrota denna typ av arbeten. Priset för detta betalas ofta av utlandsfödda som därmed får än mindre chanser än annars att komma in på svensk arbetsmarknad. Nuvarande Las-regelverk och motstånd mot låglönejobb är effektiva kilar mot att ge många utlandsfödda en chans in på arbetsmarknaden, om än motiven för dessa regler och lönenivåer i andra sammanhang kan ha vällovliga syften.

Sammantaget bör dock med tanke på de stora problemen med att fastna i bidragssystem under lång tid och de främlingsfientliga krafter som detta tyvärr kan mobilisera för utlandsfödda som inte kommer in på svensk arbetsmarknad, en översyn utöver de många förslag som regeringen redan har genomfört eller planerar genomföra i enlighet med denna motion vara väl motiverad att göra. Jag vill mot bakgrund av resonemang och exempel som förs fram i denna motion att riksdagen genom att bifalla motionen ger regeringen detta tillkänna.

Stockholm den 27 september 2013

Finn Bengtsson (M)